

ИЗВЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ И ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
МАСТЕР ВЕСНЕ ЂОРЂЕВИЋ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду, на седници одржаној 25. 4. 2018. године, донело је одлуку о образовању Комисије за преглед и оцену докторске дисертације коју је мастер Весна Ђорђевић предала под насловом *Видски парњаџи у српском језику (имперфективни глагол : перфективни глагол изведен префиксима за-, из-, на-, о-, по-, с- и у-)*

Састав комисије:

1. Др Весна Ломпар, ментор, ванредни професор (2016), ужа научна област Српски језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. Др Рајна Драгићевић, редовни професор (2013), ужа научна област Српски језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. Др Марина Спасојевић, научни сарадник (2016), ужа научна област Српски језик, Институт за српски језик САНУ

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:

Весна (Новица) Ђорђевић

2. Датум рођења, општина, република:

7. 11. 1984, Мајданпек, Србија

3. Датум одбране, место и назив мастер рада:

30. 9. 2010, Београд, Филолошки факултет Универзитета у Београду, *Сложенице са страном препозитивном компонентом у функцији именовања занимања*

4. Научна област из које је стечено академско звање мастер:

дипломирани филолог српског језика и књижевности – master (Српски језик)

БИОГРАФИЈА И БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Весна Ђорђевић дипломирала је на Филолошком факултету Универзитета у Београду 2009. године, на Групи за српски језик и књижевност са општом лингвистиком. Године 2010. завршила је мастер студије на Катедри за српски језик Филолошког факултета у Београду (тема мастер рада: *Сложенице са страном препозитивном компонентом у функцији именовања занимања*). Докторске академске студије уписала је школске 2010/2011. године на истом факултету.

У Институту за српски језик САНУ запослена је од 2012. године на пројекту „Опис и стандардизација савременог српског језика”. Школске 2012/2013. и 2013/2014. била је ангажована као лектор српског језика на Филозофском факултету Универзитета Коменски у Братислави. Учествовала је на националним и међународним научним скуповима и аутор је више научних радова објављених у научним и стручним часописима.

Списак објављених радова

Ђорђевић, Весна: Интернационализација граfiје српског језика: различити начини граfiјског бележења страних назива за занимања, *Српски језик – студије српске и словенске* 17, Београд 2012, 593–601.

Ђорђевић, Весна, Мирјана Адамовић: Фразеологизми с компонентом соматизмом, означајуће

устойчивые отрицательные качества человека в русском и сербском языках, у: Абдзулы, К., Джолдасбекова, Б. У., Томанова, Н. М., Баянбаева, Ж. А., Шетиева, А. Т. (ред.), *Актуальные вопросы современной филологии: теоретические проблемы и прикладные аспекты, посвященной 80-летию академика Багизбаевой Маи Михайловны*, Алматы: Казак университети, 2012, 111–114.

Simić, Nataša, Milica Vukelić, Vesna Đorđević: Self-presentation in `unsuitable` resumes: A case from Serbia, *Sociologija* 55/4, Beograd 2013, 503–518.

Đorđević, Vesna: Frazeologizmi s komponentom *zvono, bubanj i gajde* u frazeologiji srpskog jezika i njihovi ekvivalenti u slovačkom jeziku, in: Mária Dobříková (ed.), *Frazeologické štúdie VI: Hudobné motívy vo frazeológii*, Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2014, 51–60.

Николић, Марина, Весна Ђорђевић: Модификације фразеологизама у српској реп музици, у: Милош Ковачевић и Јелена Петковић (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност I. Језик, књижевност, уметности*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2016, 423–431.

Ђорђевић, Весна, Нина Аксић: Народни музички инструменти у српској фолклорној традицији – етнофразеолошки поглед, *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини* 46/4, Косовска Митровица 2016, 93–116.

Ђорђевић, Весна: Видско парњаштво и префиксација у српском језику, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 46/1, Београд 2017, 203–212.

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Видски парњаџи у српском језику (имперфективни глагол : перфективни глагол изведен префиксима за-, из-, на-, о-, по-, с- и у-)

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација мастер Весне Ђорђевић обухвата 273 компјутерски штампане странице, не рачунајући изјаве о ауторству и биографију кандидата. Садржи резиме на српском и енглеском језику са одговарајућим кључним речима, а након садржаја подељена је на следећа поглавља:

1. Увод (1–35): **1.1.** Глаголски префикси, **1. 2.** Видски парови, **1. 2. 1.** Учешће префикса у видском парњаштву – славистички поглед, **1. 2. 2.** Учешће префикса у видском парњаштву – србистички поглед, **1. 3.** Акционалност и видско парњаштво, **1. 4.** Закључак;

2. Предмет и циљеви рада (36–40): **2. 1.** Предмет рада, **2. 2.** Циљеви рада, **2. 3.** Значај истраживања;

3. Корпус и метод (41–44): **3. 1.** Корпус и методолошки поступак прикупљања грађе, **3. 2.** Метод рада;

4. Семантичке особености префиксираних глагола у функцији видских парњака (45–222):

4. 1. Уводне напомене,

4. 2. Глаголи с префиксом *за-*, **4. 2. 1.** Значења глагола с префиксом *за-*, **4. 2. 2.** Чисто видско значење глагола с префиксом *за-* у литератури, **4. 2. 3.** Значења префикса *за-* у лексикографији, **4. 2. 4.** Акционална значења и видско парњаштво на примеру глагола изведених префиксом *за-*, **4. 2. 4. 1.** Почетно значење и видско парњаштво, **4. 2. 4. 2.** Тотално-објекатски глаголи и видско парњаштво, **4. 2. 5.** Закључак,

4. 3. Глаголи с префиксом *из-*, **4. 3. 1.** Значења глагола с префиксом *из-*, **4. 3. 2.** Чисто видско значење глагола с префиксом *из-* у литератури, **4. 3. 3.** Значења префикса *из-* у лексикографији, **4. 3. 4.** Акционална значења и видско парњаштво на примеру глагола изведених префиксом *из-*, **4. 3. 4. 1.** Дистрибутиви и видско парњаштво, **4. 3. 4. 2.** Тотално-објекатски глаголи и видско парњаштво, **4. 3. 4. 3.** Интензиви у ужем смислу и видско парњаштво, **4. 3. 5.** Закључак,

4. 4. Глаголи с префиксом *на-*, **4. 4. 1.** Значења глагола с префиксом *на-*, **4. 4. 2.** Чисто видско значење глагола с префиксом *на-* у литератури, **4. 4. 3.** Значења префикса *на-* у лексикографији, **4. 4. 4.** Акционална значења и видско парњаштво на примеру глагола изведених префиксом *на-*, **4. 4. 4. 1.** Тотално-објекатски глаголи и видско парњаштво, **4. 4. 4. 2.** Кумулативи и видско парњаштво, **4. 4. 5.** Закључак,

4. 5. Глаголи с префиксом *о-*, **4. 5. 1.** Значења глагола с префиксом *о-*, **4. 5. 2.** Чисто видско значење глагола с префиксом *о-* у литератури, **4. 5. 3.** Значења префикса *о-* у лексикографији, **4. 5. 4.** Акционална значења и видско парњаштво на примеру глагола изведених префиксом *о-*, **4. 5. 4. 1.** Тотално-објекатски глаголи и видско парњаштво, **4. 5. 4. 2.** Иницијално-резултативни глаголи и видско парњаштво, **4. 5. 4. 3.** Фактитиви и видско парњаштво, **4. 5. 5.** Закључак,

4. 6. Глаголи с префиксом *по-*, **4. 6. 1.** Значења глагола с префиксом *по-*, **4. 6. 2.** Чисто видско значење глагола с префиксом *по-* у литератури, **4. 6. 3.** Значења префикса *по-* у лексикографији, **4. 6. 4.** Акционална значења и видско парњаштво на примеру глагола изведених префиксом *по-*, **4. 6. 4. 1.** Почетно значење и видско парњаштво, **4. 6. 4. 2.** Фактитиви и видско парњаштво, **4. 6. 4. 3.** Тотално-објекатски глаголи и видско

парњаштво, 4. 6. 4. 4. Дистрибутиви и видско парњаштво, 4. 6. 5. Закључак,

4. 7. Глаголи с префиксом *c-*, 4. 7. 1. Значења глагола с префиксом *c-*, 4. 7. 2. Чисто видско значење глагола с префиксом *c-* у литератури, 4. 7. 3. Значења префикса *c-* у лексикографији, 4. 7. 4. Акционална значења и видско парњаштво на примеру глагола изведених префиксом *c-*, 4. 7. 4. 1. Тотално-објекатски глаголи и видско парњаштво, 4. 7. 4. 2. Социјативно значење и видско парњаштво, 4. 7. 4. 3. Иницијално-резултативни глаголи и видско парњаштво, 4. 7. 5. Закључак,

4. 8. Глаголи с префиксом *y-*, 4. 8. 1. Значења глагола с префиксом *y-*, 4. 8. 2. Чисто видско значење глагола с префиксом *y-* у литератури, 4. 8. 3. Значења префикса *y-* у лексикографији, 4. 8. 4. Акционална значења и видско парњаштво на примеру глагола изведених префиксом *y-*, 4. 8. 4. 1. Тотално-објекатски глаголи и видско парњаштво, 4. 8. 4. 2. Фактитиви и видско парњаштво, 4. 8. 4. 3. Иницијално-резултативни глаголи и видско парњаштво, 4. 8. 5. Закључак;

5. Закључак (**Error! Bookmark not defined.**–234);

6. Извори и литература (**Error! Bookmark not defined.**–245);

7. Регистар видских парова чији је други члан изведен префиксом (246–273).

У ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. У *Уводу* (стр. 1–35) кандидат мастер Весна Ђорђевић кроз преглед претходних истраживања представља проблематику видских парова чији је други члан изведен префиксом како би, након критичког осврта на основне правце тумачења, дефинисала предмет истраживања. Кандидаткиња је најпре дала опште напомене о глаголским префиксима, те о видским паровима, а потом приказала и размотрила славистичку и србистичку литературу која се бави префиксацијом у контексту видског парњаштва. Последње уводно поглавље посвећено је категорији акционалности у српској науци о језику, где је указано на испреплетеност акционалних значења и видских значења (имперфективизације и перфективизације). У овом делу рада представљена су супротстављена схватања о учешћу префиксације у видском парњаштву. Наиме, постоје префиксирани глаголи за које су лингвисти сагласни да не представљају праве видске парњаке својим мотивним глаголима (*преписати* – *писати*), као и глаголи, попут глагола *написати*, око чијег се статуса у видском парњаштву и даље полемише, а који управо представљају предмет ове дисертације.

2. Друго поглавље (стр. 36–40) посвећено је дефинисању предмета рада и циљева истраживања. Предмет рада чине глаголи изведени префиксима *за-*, *из-*, *на-*, *о-*, *по-*, *с-* и *у-* и њихови мотивни глаголи, који заједно образују видски пар. Глаголи изведени наведеним префиксима одабрани су за предмет истраживања јер је у литератури наглашено да управо ови префикси показују већу могућност остваривања у граматичкој перфективизацији. Како нису сви глаголи изведени овим префиксима прави видски парњаци својим мотивним глаголима, о чему је било речи у *Уводу*, било је неопходно утврдити критеријуме за видске парњаке. У складу с поставкама датим у домаћој науци, видски парњак изведен префиксом дефинисан је као глагол који се са мотивним глаголом подудара у бар једној семантичкој реализацији, чије је рекцијско и контекстуално окружење исто као код мотивног глагола и који се даље не може имперфективизовати. Такође, префиксирани видски парњаци представљају носиоце дистинктивних акционалних својстава (резултативности, финалности и моменталности). Акционалне модификације или значења, семантичке црте које новонастали глагол удаљавају од мотивног, нису очекиване у видским парњацима због критеријума подударности у лексичком значењу с мотивним глаголом. Главни циљ овог рада било је утврђивање и издвајање видских парова типа *несвршени мотивни глагол – свршени мотивисани глагол изведен префиксом: за-, из-, на-, о-, по-, с- и у-*. Такође, један од циљева рада било је и осветљавање односа између чисто видског значења и акционалних значења, у оквиру којег је постављено истраживачко питање да ли видски парњаци могу бити носиоци додатних акционалних обележја, акционалних модификација. Како су прелиминарна истраживања показала да се видски парњаци јављају и као носиоци акционалних модификација, као главни истраживачки задатак у оквиру овог циља постављено је издвајање оних значења која се у литератури сматрају акционалним модификацијама, а која поседују и видски парњаци.

3. Корпус и метод рада представљени су у трећем поглављу дисертације (стр. 41–44). Грађа за истраживање ексерцирана је из једнотомног *Речника српскога језика* Матице српске као речника књижевног (стандардног) језика, док су семантички описи и примери употребе преузимани из *Речника српскохрватског књижевног и народног језика* САНУ, као и из *Речника српскохрватскога књижевног језика* Матице српске, ређе и из других извора, како је то у раду назначено. Методолошки поступак прикупљања грађе захтевао је неколико корака анализе глагола, што је детаљно изложено у овом делу рада. Први корак било је издвајање свих глагола с префиксима *за-*, *из-*, *на-*, *о-*, *по-*, *с-* и *у-* из *Речника српскога језика* Матице српске, након чега су из грађе изузети они глаголи који не

испуњавају формалне критеријуме за сврставање у видске парњаке (глаголи од којих се творе секундарни имперфективни глаголи, глаголи чији је мотивни глагол перфективни глагол, вишеструко префиксирани глаголи и др.). Следећи корак подразумевао је сагледавање значења мотивних и мотивисаних глагола, а за потребе рада постављен је минимални услов подударности видских парњака у једној семантичкој реализацији. Такође, из грађе су изузети глаголи који се не подударају у погледу рекције, што је учињено с ослоном на смернице и примере дате у дескриптивним речницима. На крају, формиран је корпус који садржи 856 јединица, односно видских парова. У раду је коришћен дескриптивни, аналитички метод, анализа речничких дефиниција, контекстуална и семантичка анализа. Приликом утврђивања лексичке подударности између мотивног и мотивисаног глагола коришћен је поступак самеравања значења двају глагола на основу семантичких описа датих у речницима, као и на основу примера употребе глагола и заменивости глагола у истом контексту. Семантички опис глагола који испуњавају критеријуме за сврставање у видске парњаке осмишљен је у складу са постављеним циљем осветљавања односа између акционалности и видског парњаштва кроз издвајање оних значења префикса, односно префиксираних глагола која се у литератури сматрају акционалним модификацијама.

4. Четврто поглавље под насловом *Семантичке особености префиксираних глагола у функцији видских парњака* (стр. 45–222) представља централни део рада. У оквиру седам потпоглавља, издвојених према префиксу као формалном обележју одређене групе глагола, најпре су представљена значења глагола с датим префиксом уочена у традиционалној литератури и лексикографији. На основу самеравања значења мотивних и мотивисаних глагола, као и примера употребе, показано је да видске парњаке представљају и глаголи у литератури и лексикографији тумачени као носиоци различитих значења префикса, односно да се видски парњаци јављају и ван значењске групе која се у литератури именује као *чиста перфективизација / извршење радње до краја* и сл., што је традиционална ознака за видске парњаке. Након тога, глаголи су класификовани према поседовању семе која се у литератури тумачи као акционално значење. Анализом су обухваћена следећа акционална значења потврђена код глагола који чине видски пар: тотално-објекатско, иницијално-резултативно значење (као подтип почетног значења), дистрибутивно значење, интензитет у ужем смислу, кумулативно значење, фактитивно значење, социјативно значење.

Истраживање је показало да глаголи на *за-* који испуњавају услове за уврштавање у видске парњаке могу представљати глаголе почетног и тотално-објекатског акционалног значења. У оквиру почетног значења видско парњаштво остварују инхоативни или иницијално-резултативни глаголи, којима се изражава резултат постепене промене ситуације (*гупети – загупети*), док се код тотално-објекатских глагола (*прљати – запрљати*) парњаштво остварује захваљујући семи обухваћености објекта радњом која постоји и у мотивним глаголима.

Глаголи на *из-* који представљају видске парњаке својим мотивним глаголима у литератури се тумаче као представници следећих акционалних значења: дистрибутивног и значења појачаног интензитета (тотално-објекатски глаголи и интензиви у ужем смислу). Код акционалних класа глагола сматра се да је носилац акционалног значења афикс. Међутим, код посматраних глагола на *из-* одређена значењска сема присутна је и у мотивном глаголу, што и омогућава комплементарност значења мотивног и мотивисаног глагола, односно однос видског парњаштва. У питању су, дакле, лексички дистрибутиви и лексички интензиви. Потешкоће у одређивању видских парњака представљају глаголи који у својој значењској структури окупљају и чисто видско и акционално значење, у ком случају је тек у контексту могуће утврдити које је значење актуализовано.

У глаголима с префиксом *на-* упоредо са значењем чисте перфективизације може бити присутна и тотално-објекатска значењска компонента (*нагаравити – гаравити*), као и кумулативност (*нагурати – гурати*).

Посебан проблем код појединих глагола на *о-* било је и питање њихове творбене структуре, односно разликовање префиксално-суфиксалних твореница од префиксалних, где се кандидаткиња ослонила на речнички извор и префиксираним глаголима сматрала оне за које је потврђен мотивни глагол, након чега је упоређивањем семантичких реализација и употребе у контексту одређивана видска корелација међу њима. Глаголи с префиксом *о-* који показују корелативност у значењу с мотивним глаголима могу бити и представници тотално-објекатског (*окречити – кречити*), иницијално-резултативног (*огрбавити – грбавити*) и фактитивног значења (*облесавити – блесавити*).

Утврђено је да видске парњаке на *по-* може одликовати неколико значења која се у литератури наводе као акционална значења префикса *по-*: иницијално-резултативно значење

(пожутети – жутети), фактитивно значење (пожутити – жутити), тотално-објекатско значење (почистити – чистити) и дистрибутивно значење (потаманити – таманити).

Глаголи с префиксом *с-* који задовољавају формалне и семантичке критеријуме за сврставање у видске парњаке могу поседовати тотално-објекатско (*сагулити – гулити*) и иницијално-резултативно значење (*сагњилети – гњилети*). Уочена је и група глагола чије се значење у традиционалној литератури именује као 'састављање елемената ради прављења предмета' и тумачи као подзначање социјативног значења (*саградити – градити*).

Корелативност у лексичком значењу с мотивним глаголом показују префиксирани глаголи на *у-* који се у акционалним класификацијама уврштавају у тотално-објекатско (*упрљати – прљати*), иницијално-резултативно (*угњилети – гњилети*) и фактитивно значење (*умлитавити – млитавити*). Кандидаткиња примећује да иако је у грађи број видских парњака на *у-* већи од броја парњака изведених другим префиксима, велики број прикупљених глагола на *у-* припада регионално ограниченој или застарелој лексици, па се њихова употреба не може сматрати стандардном.

5. У петом поглављу, можемо рећи завршном – *Закључак* (стр. 223–234) – кандидаткиња резимира своје резултате.

6. Иза *Закључка* долази списак извора и литературе (стр. 235–245).

7. Посебан део овога рада чини *Регистар видских парова чији је други члан изведен префиксом* (стр. 246–273), који представља инвентар видских парњака изведених префиксима *за-*, *из-*, *на-*, *о-*, *по-*, *с-* и *у-*. Нарочито је значајно што је уз сваки парњак дат и број корелативног значења, чиме је показано у којем значењу мотивни и мотивисани глагол видски корелирају.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

Ђорђевић, Весна: Видско парњаштво и префиксација у српском језику, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 46/1, Београд 2017, 203–212.

Ђорђевић, Весна: Ка речнику видских парова типа *имперфективни глагол : префиксирани перфективни глагол*, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 47/1, Београд 2018 (прихваћен за објављивање).

Ђорђевић, Весна: Видско парњаштво и категорија акционалности (пример префиксираних глагола дистрибутивног значења), *Philologica*, Братислава: Универзитет Коменски, 2018 (прихваћен за објављивање).

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација кандидаткиње мастера Весне Ђорђевић указала је на сложеност феномена видских парњака, и то оних чији је други члан изведен префиксом. Овој теми приступано је ретко у појединачним научним радовима у србистици, а у граматикама и дериватолошким радовима који разматрају тзв. чисте перфективе / граматичку перфективизацију / значење 'довођење радње до краја', 'само свршено значење' и сл., што су традиционалне ознаке за видске парњаке, наилази се на различита тумачења истих примера, а смернице за разликовање „правих” видских парњака од „неправих” изостају.

Уводно поглавље овог рада нарочито је значајно, јер сажето приказује да је учешће префикса у чистој перфективизацији недовољно осветљено питање, али и спорно место у словенској лингвистици. Отуд је било неопходно најпре поставити критеријуме за изналагање видских парњака, односно дефинисати предмет рада. Кандидаткиња полази од поставки изнесених у домаћој лингвистици да видски парњак изведен префиксом не може корелирати у свим значењима са значењима мотивног несвршеног глагола и као услов за видско парњаштво између два глагола узима подударност у најмање једној семантичкој реализацији. Таква два глагола (нпр. *писати – написати*), сматра се, лексички су подударна а видски различита (имперфективно : перфективно). Међутим, како кандидаткиња наглашава, таква два глагола разликоваће се и у погледу дистинктивних акционалних својстава – перфективни видски парњак поседоваће акционална обележја резултативности, моменталности, финалности. Ова својства, како је у *Закључку* рада истакнуто, одговорна су за разлику у погледу тзв. лексикализоване импликације између видских парњака. Други критеријум који је узет у обзир јесте формалне природе – видским парњаком сматра се онај глагол који не ступа у процес секундарне имперфективизације. У питању је критеријум на коме се у славистици традиционално инсистирало, а који полази од претпоставке да неће бити потребе за трећим чланом низа уколико између два глагола постоји однос правога видског парњаштва, јер су у том случају други и трећи члан прави видски парњаци. Поштовање наведеног критеријума

омогућило је формирање корпуса глагола наспрам којих нема секундарних имперфектива, што може бити искоришћено као практично средство у настави српског језика као страног. Такође, овај корпус може се употребити као полазна тачка за испитивање односа између глагола који не ступају у процес секундарне имперфективизације и оних који у тај процес улазе.

Постављање утврђивања и издвајања видских парњака типа *несвршени мотивни глагол – свршени мотивисани глагол изведен префиксом* за-, из-, на-, о-, по-, с- и у- као главног циља рада омогућило је резултат у виду инвентара видских парова чији је други члан изведен префиксом, што представља практични допринос спроведеног истраживања.

Централни део рада посвећен је семантичком опису видских парњака осмишљеном у складу са циљем осветљавања односа између акционалности и видског парњаштва кроз издвајање оних значења префикса, односно префиксираних глагола која се у литератури сматрају акционалним модификацијама. Наиме, током прелиминарних истраживања кандидаткиња је уочила да видски парњаци могу бити истовремено и носиоци тзв. додатних акционалних значења. Из дисертације издвајамо закључак да су акционална значења карактеристична за одређени акционални тип глагола присутна и у видским парњацима. Наведена акционална обележја присутна су и у мотивним и у мотивисаним глаголима, што и омогућава видски однос међу њима. С обзиром на то да значење префикса представља семантичку разлику између мотивног и мотивисаног глагола, у овим случајевима одговарајуће акционално обележје не може се сматрати наносом префикса. Такође, може се бранити и претпоставка да је у случају видског парњаштва дошло до преклапања значења префикса и мотивног глагола – префиксно значење карактеристично за одређену акционалну класу глагола неутралише се, не може се издвојити, јер је одговарајућа значењска компонента присутна и у мотивној основи.

Уочено је и да у домаћим студијама које разматрају значења префиксираних глагола постоји захтев да се чисти перфективи раздвоје од других значења издвојених за одређени префикс, односно да чисте перфективе представљају само они глаголи код којих није могуће уочити друго значење карактеристично за дати префикс. Кандидаткиња закључује да таква концепција није у складу са захтевом о лексичкој подударности мотивног и мотивисаног глагола, када одговарајућа семантичка црта постоји и у мотивном глаголу, и доводи до тога да се, на пример, сви префиксали на *о-* искључе из видског парњаштва, јер је, према појединим ауторима, значење 'обухватање објекта радњом' присутно у свим глаголима на *о-*, или пак да се чиста перфективизација сведе само на глаголе који означавају апстрактне радње, а које аутори не могу довести у везу са значењем префикса.

Рад представља допринос морфологији српског језика у смислу одређивања и описа видских парњака поменутог типа, а, како је овим радом и показано, иако је видско парњаштво предмет морфологије српског језика, бројна отворена питања у вези са природом овог језичког феномена спадају у домен семантичких истраживања. Грађа на којој је кандидаткиња засновала своје истраживање, уз уважавање полисемантичке разгранатости глагола а не посматрања глагола као јединица са једном семантичком вредношћу, омогућили су В. Ђорђевић да проникне у сложеност саодноса граматичке и лексичке семантике у видском пару, чиме закључци до којих је дошла добијају на релевантности. Значај истраживања видимо, пре свега, у преиспитивању и унапређењу разумевања видског парњаштва, глаголске префиксације и, уопште, глаголског вида, а резултати истраживања могу се употребити у различитим областима теоријске и примењене србистичке (као и контрастивне) лингвистике.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је показала да одлично влада материјом, која је изложена прегледно. Цео рад написан је јасним научним стилем. Анализа и закључци у раду изведени су на основу пажљиво одабране грађе, па можемо рећи да овај рад, као оригинално дело, значајно доприноси осветљавању видског парњаштва у српском језику.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија једногласно предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да Извештај о оцени докторске дисертације мастер Весне Ђорђевић под насловом *Видски парњаци у српском језику (имперфективни глагол : перфективни глагол изведен префиксима* за-, из-, на-, о-, по-, с- и у- прихвати и упути га Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на сагласност и да кандидаткињу, по добијању сагласности, позове на усмену јавну одбрану рада.

Београд, 26. 4. 2018.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

---

1. Др Весна Ломпар, ванредни професор

---

2. Др Рајна Драгићевић, редовни професор

---

3. Др Марина Спасојевић, научни сарадник